

Gayr-ı mahdut hususî haşr ü neşirleri kör gözleriyle gördükleri halde, kıyamet-i kübrâyı ve haşr-i umumiyeği nasıl istiğrab ediyorlar?

İ'lem eyyühe'l-aziz! Gözleri küsuf tutmuş bazı adamlar, gözleri önünde vukua gelen gayr-ı mahdut hususî haşr ü neşirleri kör gözleriyle gördükleri halde, kıyamet-i kübrâyı ve haşr-i umumiyeği nasıl istiğrab ediyorlar? Acaba, çiçek açıp semere veren ağaçlarda her sene îcad edilen meyvelerin haşr ü neşirlerini gördükten sonra haşr-i umumîyi istib'ad eden sıkılmaz mı?

Eğer onlar şuhudî bir yakîn ile haşr-i umumîyi görmek isterlerse, akıllarını da beraber bulundurmak şartıyla, yaz mevsiminde küre-i arz bahçesine girsinler. Acaba ağaç dallarından sallanan o tatlı, ballı, nazif, lâtif kudret mu'cizeleri, o mahlûkat-ı lâtife, evvelkisinin, yani ölüp giden semeratin aynı veya misli değil midir? Eğer insanlarda olduğu gibi o meyvelerde de vahdet-i ruhiye olmuş olsaydı, geçmiş ve gelen yeni meyveler birbirinin aynı olmaz mıydı? Fakat, ruhları olmadığı için aralarında ayniyete yakın öyle bir misliyet vardır ki, ne aynıdır ve ne de gayr keyfiyeti gösterir. Acaba semerattaki bu vaziyeti gören, haşri istib'ad edebilir mi?